

PŐRÉN

Közösségi szauna Délegyházán

Szöveg:

**Martinkó
József**

Építész:

H3T Architekti

Fotó:

**Böczén Árpád,
H3T Architekti**

FEBRUÁR DEREKÁN TAVON ÚSZÓ SZAUNÁT AVATTAK DÉLEGYHÁZÁN. A NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSSEN MEGVALÓSULT ÉPÍTÉSZETI PROJEKT KAPCSÁN TÖBB TANULSÁG IS VÉGIGGONDOLHATÓ. UGYANAKKOR GYENGE AZ EMBER, PONTOSABBAN ERŐS A BENNE ÉLŐ MÓRICKA. TUDJÁK, AZ, AKI MINDIG CSAK EGY DOLOGRA TUD GONDOLNI.

Kezdjük is egy installációval. Forgács Péter és Hámos Gusztáv filmétűdjét a berlini Collegium Hungaricumban mutatták be 2010-ben. Címe lakonikusan prózai: *Német Egység a Balatonnál*. 1961 és 1989 között NDK és NSzK állampolgárok százazrei hoztak létre egy olyan privát, történelem és politika feletti közös metastruktúrát, aminek anyagát a nap heve, bronzolaj illata, hullámok hangja, Trabantok büze, lángosok, sült keszegek és csókok íze alkotta. A nyaralás ekkoriban történelemformáló aktussá vált. Hasonló kulturális, politikai toposzként működött

Délegyháza bányagödrökből formált tóvidéke is. A nyolcvanas évek elején itt megtelepedő naturista közösség inszINUÁLÁSA fontos célként lebegett a késő-kádári politbüro tagjai előtt. Gyanússá vált mindenki, akiről azt gondolhatták, hogy a teste feletti önrendelkezéssel a párt totális kontrollját gyengíti. Pimasz provokációnak tűnt szemükben, hogy míg ők ügyesnek és profinak képzelik magukat a konspiráció, az állampolgár magánszférájának titkos megfigyelése terén, addig a polgár egy szál f...szban, mindenki előtt, és nyíltan éli magánéletét.

Ritka erős kontrasztként hathatott, amikor a szabadstrandon végrehajtott razzia során a tányérsapkás, egyenruhás rendőr, a „fakabát”, iratai átadására szólította fel az anyaszült meztelen dolgozót, igazoltatás céljából. A szabadság, az önszerveződés privát szigeteinek felszámolására tett kísérlet, a szocialista erkölcs védelmének eszköze önmaga paródiájává vált.

Noha ezek az évtizedek elmúltak, egy kortárs építészeti projekt kapcsán most újra a testkultúra, a kikapcsolódás és közösség-építés terepévé vált a tóvidék. Felépült egy

Izgalmas látványt nyújt a feszesen szerkesztett, összefogott, szép arányú mesterséges tárgy a természeti környezetben

Tervek szerint egy öl fával felszerelve, vízbiciklin megközelítve az objektumot bárki használhatja a szaunát

5x5 méteres platformon úszó, szürke, archetipikus ház formájú miniatűr szauna-épület, ami egyrészt reflektál a spontán építészet horgásztégjeinek buhera világára, másfelől a modellszerűségében utal a professzionális építészeti formálás tudatosságára is. Tervezői és építői a prágai H3T iroda tagjai, illetve a CULBURB program szervezői. Akik a PLACCC Fesztiválon kipróbálták a csehek építette szaunát a Műcsarnok lépcsőjén, azok tudják, hogy a stúdió tervezői az építészeti forma, szerkezet kísérleti eszközének tekintik a szauna funkciót. Ugyancsak jellemző rájuk, hogy meglepő kontextusokat választanak épületeik számára.

A Kortárs Építészeti Központ és a helyi önkormányzat közreműködésével megvalósult apró objektum a kiszakadás, a kivonulás mementójaként lebeg a tó színén. Bár közösségi akarat hozta létre, mégiscsak annak a néhány izzadó, póre emberi testnek válik menedékkévé, amely egy kis magányra, szemlélődésre, korlátlan szabadságra vágyik.

Lásd még:

Nyilvános szauna Liberecben

OCTOGON 2011/2-3.

A puritán belső tér extráiként említhető a nagyvonalú panorámaablak, illetve egy galéria

